

MAINZ ÜNİVERSİTESİ TÜRKOLOJİ SEMİNERİ YAYINLARI

H. KOŞAY

Prof. Dr. Johannes Benzing'in seminere katılan öğrencilerine dağıtmak üzere hazırladığı beş-on yapraklık risaleler, ilk bakışta önemsiz görünürse de gerçek hiç sanıldığı gibi değildir.

Bundan önceki 156 sayılı Belleten'de çıkan yazımda, Ruhr Üniversitesi Türkoloji Bölümünün yayınladığı dergiyi tanıtırken, öğrencilerin dar bir çerçeve içinde kalmayarak, çalıştıkları konu ile ilgili ülkeler hakkında geniş görüşe sahip olmaları hedefinin gözetildiğini arz etmiştim. Üstelik dünyanın her yerinde, henüz istihale geçmeyen öğrenci sınıfı fakirdir. Hayır derneklerinden ya da hükümetlerden burs alanlar dahi pahalı kitaplarla bir ihtisas kitaplığı kuramazlar. Öğrenci derneklerinin teşebbüsü ile notlardan çoğaltılan risaleler yeterli değildir. Akademik konularla karşılaşınca bocalayan ve henüz kritik çağda olan öğrencinin kılavuza ve yardıma ihtiyacı vardır. Öğrenci ihtisas kitaplığını kendisi kuracaktır.

Prof. Benzing'in hazırlayarak seminerdeki öğrencilerine dağıttığı risaleler, savunmak istediğim düşüncelerin somut delilleri olacağını sanıyorum.

Benzing 1975/76 ders yılı için Eski Türk yazıtlarını konu olarak almıştır. Hazırladığı risale:

Kazak Kırgızlı *Gubeydullah Aydar* (OV)'ın "Orhondaki M. S. VIII. yüzyıl Eski Türk Anıtları. Alma Ata. 1971 8°, 380 sahife" adlı eserinden alınan *Moyun Çoru* yazıtı (sah. 339-352). (Aynı yazıt daha önce *Hüseyn Namık Orkun* ve *E. Malov* tarafından da yayınlanmıştır) istinsah olunan bölümler şunlardır:

- A - Orhon tipi *runik* harflerle yazıtın orijinali.
- B - Kazak Kırgızlara kabul ettirilen islav alfabesi ile okunuşu.
- C - Yazıtın rusça tercümesi.

Yazıtın ilk satırında: *Tengri'de bolmuş Bilge Kagan* ibaresi vardır.

Risale'nin biçimi hakkında fikir edinmek için ilk sahifesi resmi sunulmuştur.

Prof. Benzing, bu günkü Türk ağızlarını da inceleme sahasına almıştır.

İ. Nasiri'nin Kırılgaçlar (Karlogaçlar) da 1927 de çıkan nesir'i Kazan-Tatar (Türk) lehçesi.

İbrahim Abdull(in)'in *Ufa*'da 1970 de yayınlanan antolojisinden alınan nesir'ler bu günkü Başkırt lehçesi hakkında fikir verir.

Görülüyorki Almanlar, Türkoloji alanında *Le Coq*, *W. Bang*, *F. W. K. Müller*, *Franz Taeschner* v.b. dan boş kalan yeri doldurma azmindedirler.

Bilindiği gibi, *Üniversite* sözünde "âlem şânullik" fikri saklıdır. Batıların bilim alanındaki üstünlüklerini sağlayan amiller arasında bu görüşün de yeri vardır.

